

Englais davent da la tschintgavla – per tuts

I na dat nagina varianta speziala per ils scolars tudestgs

■ **(anr/vi) Davent dal 2012/13 cumenzan tuts scolars grischuns en la tschintgavla classa cun englais. Il cussegl grond ha refusà cleramain d'introducir per las scolas tudestgas ina outra schliaziun.** Radund 25 pledaders e pledadras èn s'exprimids ier en il cussegl grond davart la dumonda, sch'ins duess introducir l'englais en las scolas tudestgas gia en la terza classa ed il talian persunter pir en la tschintgavla. Questa proposta speziala – mo per las scolas tudestgas – è vegnida dad *Elisabeth Mani* (pps/Tavau) ch'è stada da l'opiniun ch'ìls uffants duessan l'emprim emprender l'englais che fa ad els il pli grond pla-schair. Plinavant saja l'englais pli impurtant per il Grischun sco lieu economic e turistic.

Ils deputads han refusà la propsta da Mani cun 85 cunter 29 vuschs ed èn suandads la versiun che la regenza ha proponì. Uschia vala davent dal 2012/2013 per tuts scolars grischuns il medem sistem. Davent da la tschintgavla classa emprendan tuts englais. Ed en la terza classa emprendan ils scolars l'emprima lingua estra chantunala: Per ils Rumantschs e per ils Talinas è quai tudestg. Ils Tudestgs emprendan talian ed en singulas vischnancas rumantsch.

Far cun tuts tuttina

La gronda part dals votums ha sustegnì la varianta da la regenza. *Bruno Claus* (pld/Cuira) ha fatg attent che la constituiziun pretendia la promoziun da las linguas pitschnas chantunales e pretendia er ina avischinaziun vicendaivla. *Duri Bez-zola* (pld/Engiadin'Ota) ha menziunà l'armonisaziun ch'ins veglia cuntanscher en Svizra. Ils chantuns en la Svizra franzosa, Berna, Soloturn e Basilea cumenzian era pir en la tschintgavla cun l'englais. Plirs deputads èn sa fatschentads cun la metoda d'emprender. Uschia ha *Rosmarie Casparis* (pld/Tusaun) cità studis che mussan: Uffants ch'emprendan pli tard ina lingua, emprendan pli efficient e cuntanschan perquai svelt il medem nivel sco ils uffants che han cumenzà gia pli baud cun la medema lingua

Davent da l'onn 2012/13 vegn instrui en il Grischun a partir da la terza classa primara in segund linguatg chantunal e davent da la tschintgavla classa vegn instrui l'englais.

KEYSTONE

estra. *Beatrice Baselgia* (ps/Razén) ha crititgà che la proposta da Mani chaschnass battibugls organisatorics en las scolas. Las corporaziuns da scolas dals stglims superiurs obtegnessan problems, sch'i dess scolas primaras che cumenzan en la terza cun englais ed autras pir en la tschintgavla.

Puls dal pievel u discriminaziun?

«Tge schess in uffant da Trin, sche ses collega da Flem dastgass emprender gia en la terza classa l'englais, ed el sez pir en la tschintgavla?» Quai ha *Vincent Augustin* (pcd/Cuira) dumandà. Tenor Augustin n'ha Mani betg ponderà a fin sia pro-

posta, e cunzunt ponderà memia pauc vi dals Rumantschs e Talians. «Quai fiss ina discriminaziun per las scolas rumantschas e talianas.»

Rodolfo Plozza (pcd/Brusio) ha fatg endament ch'il Grischun haja era buns contacts economics cun l'Italia ed i saja er impurtant da savair la lingua dal pajais vischin.

Tranter ils pledaders che han sustegnì la proposta da Mani era per exempel *Markus Feltscher* (pld/Trin). «Dumandai simplamain ils uffants e geniturs, tge lingua estra che para ad els la dretga. Vus stuais sentir il puls dal pievel», ha el admonì ils collegas.

A la fin da la debatta ha cusseglier guvernativ *Claudio Lardi* anc ina giada fatg attent ch'i n'emportia betg tant cun tge lingua estra ch'ins cumenzia en scola, pertge a la fin dals quints emprendian ins ina lingua sulet cun duvrar ella en la vita quotidiana. La scola possia simplamain porscher intgins impurtants elements d'ina lingua.

Daners per ils manaders da scola

Ensemen cun la revisiun parziala davart la lescha da scola grischuna ha il cussegl grond anc fixà las contribuziuns per ils manaders da scola.